

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Zile de revoluție.

Sibiu, 29 Maiu n.

Două zile, Joi și Vineri, din săptămâna trecută, capitala țării noastre a fost teatrul unor scene cu adevărat revoluționare. Stradele ei au fost stropite cu sângele muncitorimei înversunată, care perzânduși răbdarea, de astădată și-a pus viața în primejdie pentru sufragiul universal, pe care-l reclamă de atâta vreme și care i-a fost promis de-atâteaori, dar de care tocmai acum s'a crezut a fi mai îndepărtat, după ce se cunosc principiile după cari domnul prim-ministru Lukács vrea să compună noua lege electorală, și după ce president al camerei ungare a fost ales contele Tisza, cel mai mare contrar al votului universal.

A curs sângele muncitorimei pe stradele capitalei în cele două zile, și încă mult sânge, pentru că sunt cu totul 7 morți, 220 grav răniți, și câteva sute de răniți mai ușor, — dar muncitorimea, la rândul ei, încă a făcut destule și mari stricăciuni. Pretutindenea a nimicit aceea ce tot ea cu multă migăleală a făcut: a stricat vagoane de ale tramvaiului electric, a spart și demolat ce a putut, a dat foc la câteva fabrici, a împușcat și ea din revolvere, și zece mii de soldați, din capitală și orașele mai apropiate, chemați de urgență la Budapesta, cu două mii de poliști ai capitalei și cu câteva sute de jandarmi, nu au putut se o învingă și se o înfrânge, — pentru că șueratul gloanțelor nu i-a impus de loc. I-a impus însă glasul conducătorilor, cari cu un singur cuvânt, cu: „destul“, au putut să o liniștească și se o facă să se retragă de pe câmpul de luptă, — văzânduși iară de lucru, ca mai nainte.

Conducerea partidului social democrat din Budapesta a înscenat demonstrația, prefăcută în adevărată revoluție, și tot ea i-a pus capăt, în

momentul pe care l'a aflat ea de potrivit. Muncitorimea organizată din Budapesta s'a dovedit deci a fi o armată ascultătoare, bine disciplinată, o adevărată putere, care nu mai poate fi bagatelisată și desconsiderată, și de care va trebui să se țină seama în viitor. Pentru că dacă pagubele pricinuite în aceste două zile de muncitorimea din Budapesta se urcă, după cum scriu ziarele din capitală, la zece milioane coroane: oare câte zeci și sute de milioane ar face pagubele, când întreaga muncitorime, din întreaga țară, ar înscena aceea ce a înscenat muncitorimea din Budapesta acum, și când zilele de revoluție nu vor fi numai două, ci poate douăzeci și două?!

Firește, politicienii țării se ceartă acum pe tema, că cine poartă vina pentru aceste regretabile și dure roase întâmplări, și se fac responsabili unii pe alții pentru excesele muncitorimei. Justiștii zic, că guvernul e de vină, cu partidul seu guvernamental, pentru că prin alegerea contelui Tisza de prezident al camerei, muncitorimea s'a văzut despoiată de orice speranță de a i-se da votul universal. Pecând cei din majoritatea parlamentară învinovătesc pe Justh, care are legături cu socialiștii, și pun în sarcina lui toată răspunderea pentru cele întâmplare.

Vinovați sunt însă și unii și alții. Vinovați sunt Justiștii cu Kosuthiștii împreună, pentru că patru ani întregi au stat la putere, ca majoritate puternică și bine încheșată, și n' au făcut legea nouă electorală, cu toate că au primit puterea dela Coroană cu obligamentul să o facă în curs de doi ani. S'au pus însă să facă alte legi, cu cari să supere și neîndreptățească popoarele nemaghiare, ca de es. legea școlară a lui Apponyi, pragmatica căilor ferate în Croația și Slavonia, legea congreui, etc. tot legi de cari nu era nici o trebuință, pe când legea, a cărei înființare era obligament pen-

tru ei, a fost amânată mereu, până la căderea guvernului lor. Vinovați sunt însă și cei din actuala majoritate parlamentară, pentru că cea mai mare parte din ei, dacă nu toți, au fost aleși pe temeiul promisiunii făcute în fața alegătorilor, că sunt aderenți ai votului universal, și că vor lucra pentru înfăptuirea lui, iar acum ar primi de bună și o lege electorală compusă după principiile dlui Lukács, care ar fi mai rea chiar și decât cea actuală.

Văzându-se înșelată în așteptările ei și în promisiunile ce i s'au făcut, e mirare deci, că muncitorimea a ținut să arete și se dovedească, în felul cum a făcut-o, că nu mai e dispusă se tolereze, ca să fie trasă pe sfoară din partea nimănui? De aceea, politicienii maghiari vor trebui să precumpănească acum bine lucrurile și se liniștească muncitorimea, prin înfăptuirea unei legi drepte electorale, care să treacă între barierele constituției pe toți cei ce sunt vrednici de a fi trecuți, spre a nu se mai repeta scenele triste și regretabile, cari au avut loc Joi și Vineri pe stradele capitalei țării noastre. Să nu se scape din vedere, că muncitorimea dela noi luptă pentru un ideal frumos și scump, pentru egalitatea de drept, și că în lupta aceasta are întregul sprijin moral al puternicei social-democrației din străinătate, ajunsă la rol însemnat în unele state. Iar istoria ne arată destule exemple, că în luptele purtate pentru drept și libertate au eșit învingători totdeauna, deși cu mari și grele jertfe, cei ce au fost hotărâți a nu mai purta jugul altora, și că în astfel de lupte, baionetele și gloanțele nu au stâns, ci au aprins și mai bine focul.

În audiență. Domnul Lukács László, prim-ministrul ungar, a fost primit Sâmbătă în lungă audiență din partea Maiestății Sale, căruia i-a făcut raport amănunțit despre situația politică din parlament și despre regretabilele evenimente de pe stradele capitalei. Maiestatea Sa a

luat la cunoștință raportul, iar domnul prim-ministru a plecat la Semmering, pe sărbători, ca să se odihnească. Așa scriu ziarele puse în serviciul guvernului, pe când unele ziare mai independente spun, că Maiestatea Sa ar fi fost foarte neplăcut atins de cele întâmplare în Budapesta, și că ar fi reprobato mai ales întrebunțarea armatei pentru învingerea muncitorimei, care trebuia liniștită pe altă cale, nu cu baionete și cu gloanțe!

Blocul opoziției.

Cu toată energia dezvoltată din partea contelui Tisza, ca prezident al camerei ungare, întru manauarea și aplicarea regulamentului de casă, lucrările stau tot baltă în dietă. Până Sâmbătă nu s'a lăsat altă, decât s'au eschis dela câteva sedințe unii dintre cei mai gălăgioși membri ai opoziției, iar alții au fost nevoiți se oară iertare dela dietă, pentru că au fost necuviincioși față de ea, și între aceștia s'a aflat și însuși șeful obstrucționistilor, dl Justh, — însoțit de sedințe secrete, în cari deputații pot se vorbească despre ori ce și cât vreau. Din cauza sărbătorilor, dieta a luat vacanțe pe trei zile, și astfel proxima ei sedință se ține astăzi, Mercuri. Se vestește, că Tisza este firm hotărât a nu mai permite sedințe secrete și a nu mai lăsa pe nime să vorbească în altă chestie decât numai la obiectul dela ordinea zilei, deci la legile militare, pe cari vrea să le treacă prin dietă în câteva zile. În fața acestor măsuri energice ale contelui Tisza și ale guvernului, toate partidele opoziționale din dietă, afară de partidul naționalităților, au legat o înțelegere, în scopul de a lupta împreună în contra eventualelor acte de violențe.

S'a stabilit principiile, după cari opoziția dorește să fie rezolvată chestia electorală, iar cu privire la legile militare opoziția unită e aplecată a vota un provisoriat de 2—4 ani, cu un contingent de recruți mai urcat, dar legile militare dela ordinea zilei le va combate cu toată energia.

Noua lege electorală, opoziție unită acum în luptă, a proiectat-o astfel: Drept de vot să aibă toți cei trecuți acum în listele electorale, excludându-se dreptul de alegere până la moarte. Să primească apoi drept de vot toți cei trecuți de 24 ani, dacă știu ceti și scrie, locuiesc de cel puțin un an în aceeași localitate și au gospodărie proprie. Cei ce nu știu ceti și scrie, au drept de alegere numai în cazul dacă plătesc cel puțin 15 cor. la an ca dare de stat. Cei ce au făcut serviciu militar, au drept de alegere și dacă nu știu ceti și

FOIȘOARĂ.

O nouă carte despre Brancovicești.¹

De Dr. Silviu Dragomir.

Nu de mult s'a dat și la noi o înversunată luptă pentru a se reconstrui vieții unuia din Brancovici, a lui Sava, Mitropolitul Ardealului, care în anume momente a putut să aibă alte convingeri religioase decât superintendentul calvin și a îndrăznit să-și închipuie în politică și alte căi, afară de umilință, spre a-și menținea situația lângă Craiul unguresc al Ardealului, anume calea, cam primejdioasă, dar la urma urmelor poate multămitoare, a unor legături cu puternica opoziție ce conspira împotriva Craiului din Ardeal. Lupta aceasta a încetat fără să ne lămurească pe deplin, cum se face într-o polemică, în care nu se caută mai presus de toate adevărul obiectiv, ci se judecă faptele unui om din punctul special de vedere al scriitorului. Așa s'a făcut și cu Sava Brancovici. Acesta o vreme a fost recunoscut aproape de toți istoriografii noștri ca un om superior, cu calități care îl înălțau peste alți Mitropoliți din Ardeal, și a fost înfățișat ca o jertfă a intoleranței calvine, pentru ca, la urmă, după ce i s'a

pus viața în fața criticii nemiloase, să i se tragă la îndoială gloria de martir și de arhieru vrednic și luminat.

Curios e că același lucru s'a întâmplat și cu fratele mai mic al lui Sava, cu Gheorghe Brancovici, care a avut la Sârbi un rol politic tot așa de însemnat ca și Sava la Românii din Ardeal pe terenul bisericesc. Acesta, cât a fost în viață, era privit ca un îndreptător chemat al politicii sârbești — fiindcă singur se declara de urmaș al Despoților sârbi, — iar după clipa în care l'a răpus moartea în captivitatea austriacă, unde a tanjit mai mult de douăzeci de ani, i-a fost păstrată amintirea cu acea recunoștință și pietate care înconjoară numai pe eroi. Și aici însă, analizând toată viața lui Gheorghe Brancovici, groful și „Despotul“ sârbesc, critica necruțătoare, nu totdeauna și nedreaptă, a spus limpede că Gheorghe Brancovici, fratele Mitropolitului Sava, nu a fost un „Despot“ sârbesc, ci un aventurier și înșelător fără păreche.

Aceste două feluri de judecată față de cei doi frați Brancovici trebuiau să îndemne la un studiu, care să ne lămurească asupra tuturor amănunțurilor și să ne îndrepte spre o părere definitivă.

La Sârbi vine acum profesorul din Belgrad, dl dr. Iovan Radonić și ni dă astfel de lămuriri într-un întins studiu care tratează despre groful Gheorghe Brancovici și despre epoca în care a trăit. Dr. Rado-

nić este unul dintre cei mai severi și mai bine apreciați istorici ai Sârbilor, care a dat anii trecuți în „Contribuțiile“ d-sale din sbornicul istoric al Mitriei sârbești foarte important material privitor la Brancovicești. De aceea opera d-sale ne poate interesa și pe noi într-o îndoită măsură. Întâiu, prin faptul că Gheorghe Brancovici era fratele Mitropolitului Sava din Ardeal și, pe urmă, cum nici nu se putea altfel, d. Radonić vorbește mult și despre Sava al nostru, deschizându-ni nouă puncte de orientare pentru viața lui.

Fiind acest studiu scris sârbește, și pentru mulți greu de consultat, voi da mai pe larg conținutul părților care ne interesează pe noi mai de aproape.

În introducere ni înfățișează autorul literatura istorică sârbească ce s'a ocupat cu viața grofului Gheorghe Brancovici. E un șir lung de scriitori, dintre cari unii urmau greșelile celorlalți, până ce s'a încumetat în sfârșit arhimandritul Ilarion Ruvărât — în aceeași vreme cu ungurul Thalloczy, dar neatârnat de el — să contesteze originea domnească și buna credință a lui Gheorghe Brancovici. Pentru anii petrecuți în Ardeal de Gheorghe spune d. Radonić că a utilizat prețioasele colecții de documente ungurești, Török Magyarokori állam okmánytár și Monumenta Comitatus Transsylvaniae, mai ales însă istoria unui contemporan, a lui Ioan Bethlen, cancelariul

din Ardeal, iar știrile despre petrecerea lui în București, puține câte sunt, le-a cules mai ales din lucrările d-lui Iorga despre Cantacuzini.

În cel d'întâiu capitol, din cele 19, se vorbește despre coloniile sârbești din Ungaria de Sud în veacul al XV-lea, despre situația lor, și, pe urmă, despre soarta familiei Brancovici. Din vechime se povestea că această familie își trage originea din Hertegovina, din Corenici, unde tradiția populară localisa casa lui Vuc Brancovici. Gheorghe, dar mai ales Sava, au adus în legătură tradiția aceasta cu domnia Despoților sârbi în regiunile învecinate cu Ardealul, și a venit astfel la ideea să-și derive originea de la vechii Despoți sârbești, de la Brancovici, pe cari, după Orbini, ei i-au numit mai întâi așa. Legătura aceasta a aflat-o Brancovici cu ajutorul istoricului ungur Istvánffy, care la un loc spune de Ruxanda, soția lui Lăpușneanu, că-i din vechiul neam al Despoților. Brancovici, neștiind că Ruxanda era fiica lui Petru Rareș și a Doamnei Elena, fiica despotului Ioan (+ 1502), a născocit pe un Lazăr, fiu al Despotului Grigore, și a afirmat că acest Lazăr era tatăl Ruxandei și al fraților ei Dimitrie și Gheorghe. De fapt însă frații Doamnei Ruxanda nu erau Dimitrie și Gheorghe, ci Bogdan (după tată) pe urmă Ilie, Ștefan și Constantin. La Istvánffy a dat peste un oarecare „Demetrius Bulgarus“, iar pe

¹ Dr. I. Radonić, *Groful Gheorghe Brancovici și epoca sa*, Belgrad, 1911 (sârbește).

serie. Votul să fie secret în orașe și în cercurile în care 70% dintre alegători știu serie și ceteri, iar în celelalte cercuri votarea să se facă pe față, dar pe comune, respective cercuri. Să se iee măsuri pentru asigurarea libertății și a curățeniei alegerilor.

Dacă guvernul ar accepta acest mod de rezolvare a chestiei electorale și ar promite, că la toamnă va prezenta dietei legea compusă pe baza acestor principii, opoziția ar înceta cu obstrucția și poate că ar lăsa se treacă legile militare, așa cum sunt compuse acum. Dacă însă guvernul, și mai ales contele Tisza, va continua cu bruscarea opoziției acum unite și cu nerespectarea regulamentului de casă, lucrurile se pot complica în defavorul guvernului, care a suferit deja o înfrângere, la Zenta, unde nu a fost ales deputat cardinalul său, dl ministru de finanțe Tellezky, ci Fernbach, un membru al partidului — justhista.

Conferența poetului Goga.

În Dumineca Rusaliilor la 5 ore d. a. poetul Goga a ținut o conferință în sala festivă dela Asociație vorbind despre „Rolul presei la noi”. Dsa a început prin a aminti un caz recent din ziaristica ungurească. Ovreul Farkashazy Zsigmond, din păcate și deputat al unui cerc românesc — căci după vorba de un adevăr dureros a scriitorului Mikszath „un cerc românesc e ca un coș în care încap orice”, — acest ovreu a fost demascat că scrie la două zăre cu direcție și principii opuse. Lumea s'a alarmat puțin, plângând câteva efusiuni la adresa ziaristului dedublat și a amușit. O dovadă, că în opinia publică ungurească nivelul conștiinței morale e atât de redus, încât poate să tolereze o presă cu astfel de moravuri condamnabile. Câtă deosebire între aceasta și presa apuseană, care își înțelege cu totul altfel chemarea de luminare. Goga trece apoi la ziaristica românească, oprindu-se la acea din România. Constată că, în majoritatea lor covârșitoare ziarele de aci nu sunt ceea ce de fapt ar trebui să fie, instituții rezultate din trebuințele unei evoluții culturale moderne, ci niște simple întreprinderi comerciale în cea mai îngustă accepție a mercantilismului de profesie. Luând ca pildă „Minerva” și „Universal” fericiții domni Dumitrescu-Câmpina, zugrăvește într'un stil nervos, plin de ironii usturătoare și constatare judicioase, cum se face această presă, care-și consideră de o supremă datorie să atenteze zilnic la nervii bunilor cetățeni, dându-le în litere cât pumnul coloane întregi de crime, imoralități, spargerii, necronici și câte alte infamii și informații oribile, ținute în jargonul unei dialectice careghioase, încărcate de superlativ atât de grozave, încât stai să te îndoiești dacă nu cumva suntem în pragul unui cataclism îngrozitor al biete noastre planete, ori că echilibrul psihic al acestor condotieri anonimi este în o vecinie oscilare de perturbație patologică.

O astfel de presă e cea mai rea din câte se pot închipui. Ea nu va contribui cu nimic la progresul cultural și moral al statului, pentru că problemele cari o preocupă, sunt cu totul străine de nevoile sufletești ale unui popor, chemat să contribuie la evoluția civilizației universale. Această presă întemeiată pe principiile unui utilitarism egocentric, nu-și va bate capul cu chestiuni de educație politică și

societă, probleme de economie practică, naționalizarea industriei și comerțului, antagonismul diferitelor clase sociale, durerile țărănimii, înălturarea întunecului prin cultură și literatură etc., ci îi va da înainte cu fafte diverse, drame și romane de senzație la subsol, pentru că acest procedeu aduce la bucatărie și face posibilă digestia acestor minori rafinați în stoarcerea pungilor și exploatarea naivității trecătorilor.

Cu totul altfel este presa din Ardeal. Un popor asuprit și cu atâtea lucruri de făcut, nu putea fi hrănit cu fleacuri și vești imposibile. La noi gazetarii, începând cu Barț, au fost cei mai capabili oameni cari și-au dat seama că presa trebuie să fie o catedră de unde să răsună cuvântul de îndrumare și luminare sănătoasă pentru neamul întreg. Aici gazetarii înțelegeau, că ei trebuie să fie niște adevărați educatori ai maselor, niște înțelepți pedagogi sociali, cari își jertfeso viața în slujba unui înalt ideal. Ei nu considerau acest rost al lor ca o meserie, care aduce parale, ci mai vartos ca un apostolat, răsărit din îndemnul unei conștiințe superioare, care nu cere recompense materiale, fiind că-și dă seama de valoarea lui etică pentru poporul lipsit de oerotire și povăț.

Deși acești muncitori cu condeul săvârșesc una din cele mai binefacătoare educații, opinia publică dela noi n'a ajuns încă să pretuiască după cum se cuvine pe acești luptători, și aceasta s'a putut vedea cu prilejul recentelor războaie interne, când cei mai de seamă scriitori și gazetari au fost răsplătiți cu o ploaie de injurii excepțional de grosolane. Poetul Goga aduce aici ca o pildă pe Il. Chendi, care de două decenii neîntrerupt ține în mână unul din cele mai agere condee, muncind fără preget și aducând cele mai de valoare pagini în îndreptarea și disciplinarea vieții noastre sub toate raporturile, ca astăzi istovit de trudă să stea părăsit într'un spital din București, acoperit de uitarea unui neam nerecunoscător.

Acest fapt ilustrează foarte elocvent constatarea, că în conștiința publică dela noi încă nu stăpânește simțul pentru aprecierea și recunoașterea adevăratelor valori intelectuale.

Dl Goga a vorbit foarte frumos și foarte categoric, adeseori c'o nuanță de revoltă justificată în espunerile sale atât de limpez.

Venitul considerabil s'a adăugat la fondul ziaristilor. M.

Concertul Reuniunii.

Sibiu, 28 Mai 1912.

(a). În seara de Vineri, 24 Mai n., am avut în sfârșit ocazie de a asista în sala muzeului Asociației la concertul reuniunii noastre de muzică și a gusta producțiile artistice executate de soliști și de un cor mixt bine reprezentat.

Comitetul reuniunii de muzică, în anunțul său, ni-a descoperit că acest concert s'a putut organiza numai „după mari eforturi, din cauza puținului interes, ce se arată față de instituțiunea reuniunii române de muzică din Sibiu”.

Putinul interes, de care se plâng conducătorii societății, se rapoartă — dacă nu ne înșelăm — la stările de natură mai intimă din interiorul reuniunii sibiene. Căci lumea din afară de reanune, prin participarea sa numeroasă atât la ultimul con-

cert, cât și în general la ori ce producție mai de seamă muzicală sau teatrală, dovedește dimpotrivă o interesare și o simpatie înveredată pentru mișcarea de artă, ce se ivește în orașul nostru. Iar când publicul ascultător știe să aprecieze și să admire darul, fie uneori și mai modest, și când o reanune ca cea din Sibiu dispune de mijloace artistice de valoare, — ar fi credem treaba conducătorilor să se folosească de aceste două împrejurări foarte favorabile, care în alte centre românești nu se prea găsesc. Un harnic și statornic măestru dirigent, ajutat de un cor supus disciplinei, va putea apoi deștepta reanunea din amotire, cel puțin până acolo, ca semnele de viață în mersul instituției să se manifesteze fără prea lungi întreruperi.

La concertul de Vineri și-au dat concursul prețios trei puteri muzicale de bună reputație.

Cea dintâi, doamna Veturia Triteanu, ni a readus calitățile uimitoare ale vocii sale în patru cântări: Cavatina din Figaro, de Mozart, un cântec de Grieg și două poporale de Brediceanu. Mai ales cele din urmă au smuls un ropot de aplauze.

A doua putere, doamna Ana Voileanu, a executat cu degete măestre câteva pagini, toate din memorie, scrise de Stavenhagen (Minuetto) și Chopin (Scherzo H. mo'). A mai acompaniat la pian bucățile cântate la violină de dl A. Stubbe.

În sfârșit dirigentul actual, dl Artar Stubbe, în două cântări pentru violină, una de Raff (Cavatine), iar a doua o compoziție proprie (Berceuse) ni-a arătat o tehnică și interpretare vrednică de multă laudă. Tot dl Stubbe a susținut acompaniamentul pe pian la cântecele românești și străine cântate de dna Triteanu.

Corul mixt a început cu imnul „De Tine se bucură” al măestrului G. Dima, a continuat cu două piese: de M. Brouh (In valea Mosel) și Gernsheim (Salamandra), apoi cu compoziții de A. Stubbe (Nu-i fir de iarbă, flutură și trandafir, trad. de M. Cunțan) și a terminat cu doine de Bena (Foaie verde, Pentru mândre) și cu Hora Dobrogeană, de N. Popovici. Corurile, studiate cu îngrijire, au făcut efectul dorit, și astfel n'au putut lipsi nici aplausele călduroase ale publicului.

Noul dirigent, dl A. Stubbe, care a desfășurat o muncă și răbdare germană, trebuie felicitat și cu deosebire trebuie — susținut.

După concert lumea s'a adunat în restaurantul Brote la o animată petrecere, la care de astădată au predominat jocurile românești.

Dela sate.

Miscări culturale în Deal.

Câte lucruri frumoase nu se pot face la satele noastre, dacă nu lipsesc dela postul lor cei ce se chemarea a le face?

Cumă în comuna Deal din protopresbiteratul Sebeșului na lipsese conducătorii de a împlini datorințele lor, ni s'a arătat în ziua de 6/19 Maiu a. o. (Dam. sf. Părinț), când eată ce lucruri frumoase am văzut:

În acea zi a avut loc astul sfințirii Iconostasului, prin dnul protopop Sergiu Medean, vrednicul șef al trastului Sebeș,

cu asistența părintelui capelan local Nic. Dura.

Astului sfințirii i-a premers sf. liturgie, la care a cântat frumos corul plugurilor din comuna vecină Răhău, sub conducerea dirigentului Laurian Fleșer, inv.

Biserica din Deal, deși e o biserică din vechime, este destul de spațioasă; și pictată fiind acum de curând în oleu, are o înfățișare plăcută, mai ales după ce s'a înfrumusețat și cu Iconostasul cel nou.

În ziua numită biserica era tiosită de popor, atât din lor, cât și din jur. Oamenii au venit anume pentru a vedea Iconostasul cel frumos, lucrat lemnul de un tinăr, dar în a sa meserie iscusit măestru măsă din loc, iar pictura lărași de tinăr, dar mult promițător pictor bisericesc Nicolae Baciu din Agârbicio.

Cei veniți din vecinătate, cari până atunci n'au văzut Iconostasul și n'au auzit nici cor cântând, nu știau spre ce să îndrepteze privirile: spre Iconostas sau spre cor. Iar celor din Deal li s'a potențat mulțămirea sufletească, auzind din predica ținută la fine din partea dlui protopop, că de ce însemnătate sunt sfințele icoane pentru creștini, și că ceea ce au făcut ei cu ridicarea Iconostasului, frumos și bun lucru este.

După eșirea din biserică am auzit pe mulți zicând, că acum nu le mai lipsește alta în sf. biserică, decât un asemenea cor, ca acela pe care l-au auzit cântând azi.

Terminată fiind ceremonia sfințirii Iconostasului, dl protopop spunea poporului, că a venit ca să îndeplinească și alegerea de învățător pentru postul vacant, prin abdicarea învățătorului Agapie Ghîșoia.

A fost un singur candidat, fiul ocumenei, cu numele Gregoriu Bădilă și poporul și-a dat cu încredere votul acestui mult promițător dascăl.

Terminat acum și acest act ne-am întrunit, inteligența dimpreună cu coriști, la masa comună în una din salele școliei, unde ne-au delectat coriștii cu vre-o două cântări.

La orele 2, domnul protopresbiter S. Medean a ținut apoi examenul de finea anului cu elevii dela școala din Deal, și s'a declarat mulțumit, el și publicul, cu rezultatul obținut de învățătorul Ioan Bădilă, care singur a condus toate clasele I.—VI., dela demisionarea învățătorului A. Ghîșoia încoace.

Sara a avut apoi loc producțiunea mai multor tineri țărani și țărănce, după care a urmat un joc animat, jucându-se în pauză călugerul și bătuta, tot din partea unor tineri din comună, cari jocuri au plăcut mult oamenilor din comună, căci ei n'au avut încă ocazia de a le vedea, nici aici, nici aiurea. Petrecerea a ținut până în zorile zilei, când toți câți au luat parte la ea, s'au întors acasă mulțumiți cu cele petrecute în ziua de 6/19 Maiu o. în comuna Deal. vnot.

Isvorul Miron.

Dela domnul protopresbiter Sebastian Olariu din Făget, dieceza Ceransebeșului, primim spre publicare următorul apel:

În anul trecut — 1911 — Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan Dr. E. Miron Cristea, condus de cuvintele Mântuitorului „Păstorul cel ban sufletul și l pune pentru turma sa”, a cercetat toate cele 49 comune bisericești — parohii și filii — din protopresbiteratul Făgetului.

După aceasta s'a întors și Simion (Sava) din Țara Românească, unde petrecera la unchiul său, făcându-se protopop în Ienopole, prin stăruința mamei sale.

Foarte original explică d. Radonić suirea lui Sava în Scaunul Mitropoliei din Bălgradul Ardealului. După ce Daniil, Mitropolitul de la 1652, s'a vădit renitent față de silințele superintendentului Csulay și a fost depus, principele Ardealului căuta să-l înlocuiască cu un om care avea legături cu Țara-Românească, de al cărei ajutor sau bunăvoință avea nevoie Rákóczy înaintea expediției sale polone.

Pentru aceasta i se părea potrivit protopopul din Ienopolea, Simion Brancovici, care stătuse multă vreme la unchiul său mitropolitul Longin în mănăstirea Comana, ctitoria lui Radu Șerban, tatăl domnului de atunci, Constantin Șerban. Față de așa un om nu trebuia să se impună condițiile Calvinilor din 1643, ci se putea aminti numai trecător că Sava are să ridice școli și să răspândească în limba românească cărțile acelea, prin care se urmărea introducerea treptată a doctrinei calvine. „Drept aceea nu-i îndreptățită”, spune d. Radonić „afirmația canonicului Bunea că Sava a venit în Scaunul mitropolitan cu îndatorirea de a răspândi între ortodocși doctrina calvină”. (Va urma).

Gheorghe l-a născocit sigur, ca să-și arete familia urmașă a Despoților sârbi. De aceea istorisește Brancovici mai departe că Gheorghe, pretinsul frate al Ruxandei, a trecut în Ungaria și s'a așezat în Cenad și Arad, numindu-se comite al Ienopolei, în care calitate a fost recunoscut și de principele Ardealului Sigismund Báthory. Acest Gheorghe ar fi avut un fiu, pe Avram, și acesta altul cu numele Moise, care, călugărindu-se supt numele Matei, s'a făcut episcop în Ienopolea (Inău). Episcopul Matei a avut un fecior cu numele Solomon, care a moștenit Scaunul tatălui său, făcându-se, cu numele de Sava, cel dintâi arhiepiscop al Ienopolei. Înaintând tot mai mult puterea Turcilor, Mitropolia Ienopolei a fost mutată la Bălgradul Ardealului, unde a rănduit și Mihai Viteazul să fie Scaunul Mitropoliei. În această istorisire, spune d. Radonić, se confundă știri adevărate cu cele care nu au nici un temelie istoric.

Din faptul că un Gheorghe Raț, care se lupta în oastea lui Mihai Viteazul, și pe urmă al II-lea, — se chiamă a fi fost un fiu al lui Avram numit mai sus, și, pe urmă, din împrejurarea că Vlădica din Lipova și Ienopolea, Sava Brancovici, și moștenitorul său Lazăr Raț, pe care d. Radonić îl identifică cu Longin Brancovici, își zălogesc moșiile lui Petru Raț din Lipova pentru 350 de florini, face d. Radonić deducția că în

generația mai bătrână Brancovicii purtau numele de Raț, pe care li-l dădea și Cancelaria ardeleană, iar numele de Brancovici îl va purta statornic numai generația mai tinără, în frunte cu Sava al II-lea Brancovici, care atribuia o deosebită importanță acestui nume.

Rămâne însă constatat faptul, că Brancoviceștii dispuneau la sfârșitul veacului al XVII-lea de mare autoritate și posedau moșii întinse în comitatele Arad, Zarand și Timiș, cum se vede aceasta și din lista bunurilor brancovicești, pe care a compus-o în anul 1705 un comisar erarial din Arad, baronul Hardegen, pe temeiul registrelor păstrate la capitolul din Oradea-Mare. Pe lângă alte știri interesante ni mai arată autorul și legăturile de înrudire ale Brancoviceștilor cu familia Székely, dovedind astfel afirmația cronicarului ungur Gserey.

Identificarea asta a Brancovicilor cu familia Raț mie nu-mi pare îndreptățită, fiindcă în anul 1627 Lazăr Raț nu se mai poate identifica cu Longin Brancovici, pe care îl întâlnim, în 1662 ca călugăr în mănăstirea Beocinului din Sirmiu, (Arhiva Ministeriului de Externe din Moscova, Actele Grecești, 7.131 n-l 2). De altă parte, genealogia Brancovicilor suferă unele schimbări pe urma informațiilor ce le avem tot din Moscova. În 1629 a spus Mitropolitul Longin că a urmat în Scaun „unchiului” său, așa dar lui Sava, pe care d. Radonić îl crede văr cu Longin și pe urmă, tot atunci, a mai adus cu sine pe fratele său Ioan și pe un nepot al său Petru, pe care d. Radonić îl face frate cu Longin și cu Ioan (Arhiva citată, Act. Grec., 7.138, n-l 3).

În capitolul al doilea descrie autorul Ienopolea după călătorul turc Evlia-Celebi și soartea acestui oraș unde și-au petrecut copilăria Sava și Gheorghe Brancovici. Din copilăria lor nu ni-au rămas multe știri. Într'un loc spune Gheorghe despre mamă sa că a intrat în cinul monahal după moartea soțului ei. „Această dată, spune d. Radonić, e prețioasă fiindcă ni aruncă lumină asupra caracterului mamei sale. Mama lui Brancovici cu greu a putut să fie pe deplin normală, dacă a putut să intre în mănăstire și să-și părească copilul slab, care atunci nu avea nici zece ani. Moartea soțului, a celor doi copii și a ficei celei mai înaintate în vârstă, care, cum notează Gheorghe Brancovici în cronică sa, a murit subit de ciură, și pe lângă aceasta încăierările și nesiguranța ce domnea la graniță au trebuit să influențeze puternic asupra sufletului ei impresionabil și asupra nervilor ei slabi, așa încât, dorind liniște și-a părăsit familia și copilul mic”. De la ea a moștenit, spune d. Radonić, fiul cel mai mic Gheorghe, calitățile care l-au făcut pe toată viața desordonat, nereal și ușuratic, iar ambii frați, Sava și Gheorghe, i-au moștenit ambiția mare.”

Noi credem că d. Radonić e aici nedrept, fiindcă știrea aceasta despre mamă sa a născocit-o însuși Gheorghe spre a-i da aceiași aureolă de sfință cum a făcut o aceasta și în cronică sa românească cu soția lui Ștefan Nemanja și mama Sfântului Sava. De aceea și deducțiile făcute aici nu se pot susține.

In decursul acestei călătorii, în Dumineca din 10 Iulie 1911, Prea Sfinția Sa Domnul Episcop a descins la izvorul așa numit „Belta caldă” în hotarul comunei Românești, și acolo, în mijlocul a mei multor mii de credincioși a slujit cu mare asistență de preoți sfinți liturgie și a sfințit izvorul, a cărui apă minerală și așcum atrăgea pe mulți oameni și mai ales bolnavi pentru tămăduirea boalelor lor trupești. Momentele neuitate, ce le-a petrecut la acest loc popular împreună cu arhierul său, au stărnit multă însuflețire în sufletele imensei mase. La dorința poporului, extrănată prin subsemnatul protopresbiter tractat, Prea Sfinția Sa a permis a se numi izvorul acesta de-aci înainte „Izvorul Miron”.

Conduc de marele adevăr că: credința este fundamentul tuturor virtuților, și că numai poporul cu frica lui Dumnezeu devine puternic stălp al societății, neamului și patriei, cu permisiunea Prea Sfinției Sale Domnului Episcop diecezan — am hotărât, ca să eternizăm momentul acesta rar, ba chiar unic în viața noastră bisericească din Ungaria, când un arhier român afară pe câmp în mijlocul a mei multor mii de fii sufletești, prin rugăciuni și sfaturi adevărat părintești s-aședea în inimile însetate, credința, dragostea și nădejdea creștinească, prin ridicarea la acest izvor a unei sfinte mănăstiri. Această o reclamă numărul mare de creștini, cari în continuu și din toate părțile pelegrinează acum la acel izvor. Desvotarea acestui izvor într-un frumos loc de pelegrinare, ar abate mult poporul nostru din aceste părți dela uzul periculos de a cerceta mănăstiri străine, oam e d. e. și Maria Radna din apropiere.

Din colecta de până acuma de peste 3000 coroane, încuse dela pioși donatori și mai ales dela credincioșii din comunele tractului Făget, am adunat în parte materialul necesar, așa că la ziua „S. Proroc Ilie” a. c. dorim să punem piatra fundamentală; iar în anul vi tor 1913 tot la ziua acestei creștinești, dorim să săvârșim sfințirea acestui lăcaș dumnezeesc.

În lipsa mijloacelor materiale necesare la terminarea și înzestrarea cu cele trebuincioase a sfinte mănăstiri, îndrăznesc a apela la simțul de jertfă a obștei românești, rugând pe tot Românul de bine, să contribuie după putință și adăugând în imi-mei pentru realizarea ridicării acestui sfânt lăcaș, ca așa zidită și dată destinațiunei sale această sfântă mănăstire, să devină lăcașul de edificare sufletească și întărire în credința strămoșască, iar „Izvorul Miron” dar de tămăduire a multor mii de credincioși, cari cu credință și cu dragoste creștinească se vor apropia de acest loc.

Făget (Făcșad), în 19 Aprilie 1912.

Sebastian Olariu
protopresbiter.

NOUTĂȚI.

Rusaliile în Sibiu. În ziua primă a sfințelor sărbători ale Pogorării Duhului sfânt, Duminecă, sfânta liturgie a fost celebrată în catedrala noastră prin Escelența Sa, Înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, asistat de P. C. Sa, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinel, director seminarial și de domnii: Mateiu Voilean, Galacteon Șagău, Ioan Droce, Dr. Vasile Bologa și Dr. A. Crăciunescu, apoi de diaconii Dem. Câmpianu și Dr. Vasile Stan.

Centenarul lui G. Barițiu. Împlinirea primelor sute de ani dela nașterea învâta-tului, corectului și modestului Gheorghe Barițiu s'a serbat în Sibiu prin un serviciu divin solemn, celebrat Sâmbătă în biserica gr. cat. română, prin protopresbiterul Nicolae Togan, asistat de preoții Agărbiceanu din Orlat și Pantea din Oana. S'a oficiat sfânta liturgie și apoi parastas pentru odihna sufletului marelui apostol Barițiu. A participat la acest act solemn I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, însoțit de P. C. Sa, protosinelul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, apoi reprezentanți ai comitetului central al „Asociațiunii” și ai băncii „Albina”, elevii institutului de fete al „Asociațiunii” cu profesorele lor, și alt public. După terminarea serviciului divin în biserică, s'a ținut o scurtă rugăciune și la mormântul fericitului Gh. Barițiu. Serbarea s'a început la orele 10, și la 11 și un sfert a fost terminată.

Dela Academia Română. Vineri după amiezii s'a ținut ședință publică la Academia. Cu ocazia aceasta dl N. Iorga a făcut o comunicare despre: Insemnatate științurilor de peste Prut pentru istoria românească și pentru folclor. Peste Prut se află două milioane de locuitori, cari păstrează graiul național în basmele și versurile lor. Se cuvine, zice conferențiarul, ca Academia să întreprindă o amănunțită cercetare folcloristică în Basarabia.

Ape mari. În urma ploilor din zilele trecute s'au revărsat riurile Mureșul și Someșul, pricinuind pagube mari în comitatele Mureș-Torda, Solnoc-Dobâca, Sălagiu etc. În Bânat apoi a eșit Timișul din albia sa și a inundat Lugojul, cu mai multe sate din împrejurime. Apa a rupt podul liniei ferate din Lugoj. S'au înecat cinci oameni. Circulația trenurilor e întreruptă pe mai multe locuri, în urma stricăciunilor făcute de apele mari.

Examen. La gimnaziul de stat din Sibiu se vor ține examenele orale de maturitate în 10-12 Iunie; examenele obișnuite de clase în 14-26 Iunie; iar examenele elevilor pregătiți pe cele particulare vor avea loc în 21-24 Iunie, zilnic începând dela orele 8 diminește.

Promotie. Dl Nicolae Vlaicu v. notar la scaunul orfanal din comit. Făgărașului în 11 l. c. a fost promovat la universitatea din Cluj doctor în științele juridice.

Avis. În 3 Iunie a. c. se va ține adunarea generală ordinară de primăvară a comitetului Sibiu. De aceeași zi la orele 8 dimineța va avea loc consultarea obicinuită a clubului municipal român, în localul casei din Sibiu. N. Ivan, prezident. Dr. L. Borcia, secretar.

Reuniunea română de înmormântare din Sibiu. precum aflăm, a înmulțit de sărbătorile Rosaliilor avutul național, cumpărând zilele acestea fostul deposit al institutului de înmormântări, Fritz W. Elges, bogat sortat cu toate soiurile de obiecte trebuincioase la înmormântări cum sunt: două cară (dricuri) funebre, între cari unul închis cu sticlă și cu 4 felinare, sioriuri, felinare funebre, cununii, acoperitoare, sioriuri de metal și de lemn pentru transportarea morților, cu închizătoare ermetice etc. etc. Venitul curat al acestei prime întreprinderi românești de acest soi în Sibiu este destinat înmulțirii fondului Azilului pentru adăpostirea neputincioșilor și pentru orfanii nostri scăpați. Reuniunea va efectui cu prețuri convenabile înmormântări de clasa I, II și a III. Pentru deposit R. uniunea va deschide după toată probabilitatea prăvălie în strada Quer (Poplăcii mici) peste drum dela salonul de barbiere Ioan Roman. Fostii membri ai Reuniunii se vor înmormânta cu reduceri însemnate.

Promotie. Dl Nicolae Damian din Balș, absolvent de teologie și drepturi, a fost promovat Sâmbătă în 25 l. c. doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Hymen. Mărioara Loșnița și Petru Giura logodiți. Săliște, în Maia 1912.

— Cornelia Bratu și Augustin Șandru își anunță serbarea religioasă a cununiei lor, ce se va ține Duminecă, în 2 Iunie st. n., la 6 ore d. s., în biserica gr.-or. română din Tilișca.

Pentru fondul gazetelor. Drept răscumpărare a aluțarilor de fidanțare au trimis dl Augustin Șandru și doamna Cornelia Bratu la administrația „fondului ziariștilor” 20 cor.

† Petru Gabor, paroh gr.-or. român în Certeșul de sus, membru ordinar al Asociațiunii, membru și asesor al scaunului protopresbiteral, controlor-contabil al băncii Hondoleana etc., a decedat în 11/24 Mai, la orele 6 1/4 seara, în etate de 63 ani. A fost înmormântat Luni (a 2-a zi de Rusali) în 14/27 Mai a. c. la orele 3 p. m. în cimiterul bisericeii gr.-or. din Certeșul de sus. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Războiul italo turc. Ministrul turcesc de răzbi a publicat un raport mai lung despre ocuparea insulei Rhodus. El portal spune, că trupele italiene erau de zece ori mai numeroase, decât cele turcești și aveau 24 tunuri, pe când turcii n'aveau decât două. Trupele turcești erau compuse din 870 soldați activi și 24 rezerviști. Italianii au făcut prizonieri 700 de soldați turci.

Mulțămite. Marele mecenat al neamului nostru, domnul Vasile de Stroescu, s'a îndurat a dona în scopul zidirii școalei din loc frumoasa sumă de 500 cor., pentru care dar aduc marimimosului donator și pe calea aceasta cele mai sincere mulțămiri. — Criș, 14/27 Mai 1912. În numele comitetului parohial gr.-or. Ierof-teiu Viscrean, paroh-prez.

Deschiderea băilor dela Bazna. Direcția băilor dela Bazna primește prenotări la odăile de închiriat. Doritorii se pot adresa acolo. Deschiderea festivă a băilor se face Sâmbătă în 1 Iunie n.

† Maria Căliman năso. Stanciu, soție de învățător, după grele și îndelungate suferințe, împărțită cu sfințele taine a înecat din viață în 23 Mai n. 1912, la orele 12 noaptea, în anul al 33-lea al etății și al 12-lea al fericitei căsătorii. Rămășițele pănătești ale defunctei s'au așezat spre vecinică odihnă Duminecă, în 26 Mai st. n., la orele 12 din zi, în cimiterul comun din Săcădate. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Coroane eterne. Dr. Remus Pașoa, avocat în Câmpeni și soția sa Mimi n. Popescu, drept răscumpărare a cununiei pe mormântul mult regretatei Luiza Făgărașanu năso. Teșez, dăruiesc 10 cor. la fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moși, aplicați la meserii, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Mulțămite. Comitetul parohial gr.-ort. român din Mogoș-Mămăligani aduce sincere mulțămiri încă urmatorelor stimatei binefăcătoare, cari au dat ajutor pentru zidirea școalei din Mogoș-Mămăligani, a-nume: Pasou & Iniscoa, comerciant Orăștie, cu lista 256: 19 cor. Alecsandru Lupu general Viena 10 cor. Dr. Emanoil Doctor medic 10 cor. Dr. Ioan Cuparescu dentist 10 cor., Teodor Selegianu (pens.) 10 cor. Vasile Avram notar (Intregalde) 5 cor. Mogoș-Mămăligani, în 25 Mai 1912. În numele comit. parohial: Vasile David, paroh gr.-ort. rom.

Distincție refuzată. Terminându-se desbaterile asupra reformelor militare, împăratul Wilhelm dorea să ridice pe cancelarul Bethmann-Hollweg la rangul de conte. Cancelarul însă s'a rogat de suveran, să nu i se acorde distincția aceasta.

Sbor din Londra până în India. S'a înființat în Londra un comitet, care organizează în Septembrie un concurs aviatic din Londra până în India. Comitetul speră că vor lua parte la concurs cel puțin trei aviatori. Consurenții, înălțându-se din Londre, vor sbura peste Viena, Constantinopol, Azia mică, Bagdad și Arabia până în India. Depărtarea este de 7200 kilometri.

Călătorie în Bosnia. Se știe din Viena, că ministrul comun de finanțe, Bilinsky, va pleca în 5 Iunie peste Budapesta la Saralevo și va sta în Bosnia vreo două săptămâni. Ministrul are să viziteze instituțiile țării și autoritățile provinciale.

Lăcuste în Azia mică. Se anunță din Smirne, că s'au ivit lăcustele în cantități atât de urase, încât trenurile din partea locului înseamnă numai cu mari greutate. Cercurile de export ale Aziei mici sunt foarte îngrijate pentru asigurările enorme, cauzate de mulțimea acestor insecte înaripate, care consumă tot ce-i verde în oalea lor.

Bogație Carol Linger a făcut cu apa de dinți „Odol” o avere de 12 milioane coroane.

Femea pusă în loterie. Orașul rusesc Smolensko pune la cale în fiecare an o loterie, în care câștigul principal este o soție. Din Petersburg se vestește, că loteria și în anul acesta a avut cel mai bun rezultat: toate lozurile sunt vândute. Domnii din comitet aleg în tot anul o damă tină, care este pusă la sorți. Dama aleasă are să stea zece zile acasă, pentru a primi vizitele candidaților de căsătorie. Se vând cu totul cinci mii de lozuri cu câte o rublă. Iudată ce lozurile sunt vândute, se face tragerea la sorți. Câștigătorul are drept de a se căsători cu țărâna damă, care primește din venitul loteriei o zestre de cinci mii de ruble. Dama însă are dreptul de a refuza pe câștigător; în cazul acesta primește numai 2500 de ruble, celelalte 2500 de ruble sunt ale candidaților respinși. Decând există instituția acestei ciudate loterii, nu s'a prea pomenit că dama să refuze pe norocosul câștigător.

Act de recunoștință.

Cu prilejul convenirii noastre școlare din 12 Mai n. 1912 am primit, parte oferte, parte suprasolviri, precum urmează: Ioan de Preda, avocat, Ioan Ursu de Margine, inginer de comasație, câte 5 cor., Dr. Ilie Iancu, medic, Constantin Pop, fanot. la „Albina”, câte 3 cor., Dr. Victor Raiou, avocat, T. Popovici, prof. sem., Sim. Simonet, măstru pantofar (Săliște), George Borzea, paroh (Coveș) Petru Bota, croitor, Nic. Bratu, proprietar de tipografie, Var. Băn, cismar, Emil Borela, redact. „Bobârnașilor”, câte 2 cor., Dr. Boeriu 1 cor. 50 fil., Victor Păcală, prof., Ars. Bunea, secretar, P. Tinov, D. Mohan, A. Bena, A. Odor, funcț. la „Albina”, I. Petrașcu, croitor, E. Petru, măsar, I. Bănciu, cismar, Il. Hociță, catihet, A. Cosoiu și A. Popovici, prof. sem., I. Precup, contabil, Dr. I. Voia, secretar, N. Neamțu, funcț., câte 1 cor., N. Bănciu, măsar 60 bani, P. Simtion, librar 50 bani, Iosif Cabdebo, Il. Roșca, N. N., Oprea Steflea, v. not. com., câte 20 bani, iar cu palăria „Dzeu vede”, purtată dela om la om prin subscrisul prezident s'a adunat cor. 19.20.

Din venitul curat am transpus fundațiunii ziaristilor români, prin mijlocirea secretarului Ioan I. Lăpădat, cor. 50, fraților nenorociți prin potop din Solnoc-Dobâca, prin mijlocirea preotului Ioan Rotariu din Matei, cor. 25, în speșele de tipar ale compoziției „Măestri și plugari” de A. Bena cor. 25, fondului Șaguna cor. 19.20, fond. de 20 bani pentru hală cor. 25, fond. Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace cor. 20, fond. jubilar N. Cristea cor. 15, fond. expoziției jubilar cor. 10.80 și fond. expoziției anuale cor. 12.

Îndrăsnim a aduce cele mai calde mulțămite tuturor acelor, cari și de data aceasta ni-au ținut mână de ajutor spre a fi folositori obștei noastre și spre a contribui la întărirea clasei de mijloc.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 17 Mai n. 1912.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Din public.†)

Mulțămite publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjate de tinerimea română din Cetatea-de-baltă, la 26 Martie v., a doua zi de sf. Paști, au binevoit a suprasolvi următorii domni, cărora le aducem mulțămite pe această cale: E. Sămărghitan, preot 1 cor., Cornel Pascoal comerciant 50 fil. V. Sămărtinean stud. 40 fil., I. Ferenc 2 cor., Benedek 1 cor., N. N. 40 fil. N. N. fil., N. N. 36 fil., N. N. 30 fil. I. Dinu învățător 2 cor. Din venitul curat de 22 cor. s'au cumpărat tablouri intuitive din științele naturale și o locană pentru școală. Comitetul.

Comuna bisericească Șaldorf, tractul Mediașului, e mică și săracă. Având dă-răpănată biserița sa, pentru a putea face cuvenită reparare, prin comitetul său parohial a dat un apel către oamenii de bine și cu răvnă către casa Domnului, cari se găsesc în America. Și la acest apel au răspuns următorii creștini cu inimă bună: Nic. Maica din Șaldorf, purtătorul celestei cu 10 dolari, Mih. Denc 1 dolar, I. Sarghie 1 dolar, Vas. Sarghie 50 cenți, Florea Bădilă 45 cenți, Vasile Vlad 25 cenți, Nicolae Miclea 1 dolar, D. Chicia 2 dolari, Danilă Florea 2 dolari, T. Ciata 1 dolar, Coman Balu 1 dol., George Laslo, Nicolae Mantean, Trifon Opiș, Gavrilă Ciacovan, câte 50 cenți, Toder Ardean 1 dolar, Nistor Stofa, Constantin Ittu, Alexandru Boulian, Porumbac, George Cosgaria, Vadu, Todor Toma, Tomnatec, Iosif Stofa, Alexandru Stofa, Simion Vișu, Romoșel, câte 50 cenți, Vas. Florea, Alămor, Ioan Flores, Alămor, Achim Boeriu, Șona, câte 25 cenți, Ioan Othaeu, I. Răhoian, Toma Stăniloia, din Buzd, Nicolae Hila, Răzul, Nicolae Conțan, Buzd, câte 50 cenți, Ioan Nerțiu 30 cenți, Nicolae Bonciu, din Rusul, 50 cenți, Nicolae M. Voineag, Porumbac 50 cenți, Nic. Gorun, Dridif 1 dolar, Aron Șiclovan, Sofloa 50 cenți, Nicolae Oltean, Abus 1 dolar, Vas. Patru, Călnic 50 cenți.

Total 34 dolari, în bani de ai noștri 166 cor. 64 fil. Dumnezeu banul să răsplătească tuturor înșutit fapta lor creștinească. Epitropia bisericeii ort. rom. din Șaldorf.

Ioan Băcilă,
epitrop.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 5094 Bis.

(131) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comunitatea bisericească greco-orient. română Newark, — statul Ohio, — America de nord se publică concurs în termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar lunar 65 dolari (Cor. 325).
2. Cuartir în natură în casa parohială constând din 5 odăi și grădina lângă biserică.
3. Venitele stolare.
4. Să notează, că parohul va administra și la credincioșii din Columbia și Zanesville-Olio în apropierea materiei Newark.

Petentele e obligat a da o declarație, în sensul căreia se deobligă a funcționa acolo cel puțin 3 ani.

Suplicele concursuali, instruite conform legilor în vigoare, cu documente despre calificarea petentului, sunt a se așterne Consistorului în termenul deschis.

Sibiiu, din sedința Consistorului arhidiececan, ca senat bisericesc, ținută la 1 Maiu 1912.

Consistorul arhidiececan.

Nr. 302/1912.

(135) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Crucian Mărginean, din parohia de cl. III. Cinade, tractul Mercurei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu postul de capelan sunt toate venitele cuprinse în coala de fașune B. (întreaga porție canonică, ferdellele, zilele de lucru, stola, etc.), pentru răscumpărarea cărora are să dea parohului 700 cor. anual, plătit în 4 cvartale anticipate.

Parohul pe lângă această escontențare își rezervă dreptul la congrua sa și la casa parohială până trăiește.

Doritorii de a reflecta la acest post, au să-și înainteze cererile provăzute cu documentele cerute de legile în vigoare și pe lângă prealabila încunoștiințare a protopopului au să se prezinte la biserica de acolo în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și predică.

În conțelegere cu comitetul parohial din Cinade, ținut la 28 Aprilie 1912.

Mercurea, 3 Maiu 1912

Oficiul protopresbiterat.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 89/1912 paroh.

(137) 2-3

Publicațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistoriu Arhidiececan, se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere edificarea școalei gr.-ort. din Ruja, protopresbiteratul Agnatei.

Licitațiunea se va ține Duminică în 3/16 Iunie 1912 în școala gr.-ort. din Ruja la 11 ore a. m.

Prețul de strigare este 8500 cor. unde este cuprins și cărămida și nășipul care de fapt le dă comuna bisericească și prețul căruia se va detrage din prețul strigării cu ocaziunea licitații, după ce se va satori în înțelegere cu licitanții.

Licitanții sunt datori a depune 10% vadiu în bani gata ori în hârtii de valoare, comitetul parohial însă poate admite și licitanți pentru cari în lipsă de vadiu girează persoane cunoscute, cu avere și demne de toată încrederea.

Licitanții pot fi numai persoane calificate și probate în această meserie.

Comitetul își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere.

Planul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din Ruja.

Reflectanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese ori diurne pentru câștigarea informațiilor mai deaproape la fața locului, precum nici la participarea la licitațiune.

Din sedința comitetului ținută la datul de jos.

Ruja, în 30 Aprilie 1912 st. v.

Oficiul parohial ort. român:

Nicolae Babeși
paroh.

Patrichie Pintea
preș. com. par.

Nicolae Cădea
epitrop I.

Nr. 506/1912 prot.

Am văzut: **Ioachim Muntean**
protop.

Nr. 20/1912

(140) 2-3

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobat prin autoritățile competente superioare, prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirii școalei rom. gr. or din filia Beia (tractul Cohalmului).

Licitațiunea se va ține Duminică în 2 Iunie st. n. a. c. în sala de învățământ a școalei noastre din Beia.

Prețul de strigare este 8468 cor. 99 fil. dela care sumă 10% sunt a se depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunei, la epitropia parohială de aici.

Planul de edificare, preliminarul de spese precum și alte informații referitoare la edificare și la materialul ce-l dă parohia, se pot afla la epitropia parohială din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încheia contractul cu întreprinzătorul, în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare pentru întreprinzător e obligatoriu îndată după subscriere, pentru parohie însă numai după aprobarea Prea Ven. Consistor. Filia Beia, 29 Martie 1912.

Comitetul parohial.

Ioan Vătășan
paroh președinte.

Pompiliu Luca
inv. notar.

Cohalm, în 3 Aprilie 1912.

Văzut:

Ioan Bercan
adm. ppresb.

În atențiunea onoraților domni preoți:

„Smyrnă”**veritabilă de Sumatra**

pentru sfintele sărbători și alte ocazii, — a sosit în calitate extra-superioară la firma

N. Onițiu,
Nagyszeben — Sibiiu.

(90) 12-

În Editura Tipografiei și Librăriei „Doina” din Beiuș, a apărut:

FOILETOANE**de Alexandru Ciura,**

un volum elegant și bogat care va face plăcere amatorilor de o lectură selectă.

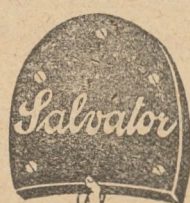
Prețul Coroane 1-60 + 10 bani porto.
Pentru România Lei 1-80 + 20 b. porto.

Comandele să se adreseze Librăriei „Doina” în Beiuș (Belényes) Ungaria.

(136) 2-3

VECHIA MEA

experiență este și rămâne, că pentru a alunga lănturile, precum a ajunge și a susține fraged o piele moale și un ten alb, nu există un săpun mai bun ca săpunul renumit în lume, Steckenpferd din Lapte de Crin, marca cal pe băț de Bergmann și Co., Tetschen a/Elbe. Bucata cu 80 fil. se află în farmacii, drogerii, parfumerii și în altele prăvălii aparținătoare branșei. Asemenea e minunată aprobată și Crema de Crin a lui Bergmann „Maiera” pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame; în tuburi a 70 fil. pretutindeni se află. (60) 11-40

SALVATOR**Călcăie de gomă.****Marca lumii.****Neîntrecute în durabilitate!**

(275) 43-52

Se află pretutindenea.**Dentist**
Virgil Muntean

Sibiiu, Strada Măcelarilor,

în fața cu Tipografia și Librăria arhidiececană, intrarea prin strada Quer Nr. 22.

(126) 5-

Berăria Habermann.**Bere de Busalii.**

Umplătura originală numai cu vigneta:
Berea de Busalii Habermann.

(132) 3-4

Serviciu prompt și conștientios.

Prima fabrică transilvană

ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și

lăcătușerie de artă și construcție,

instalată cu putere electrică.

E. Purece,

Sibiiu — Nagyszeben

Strada Faurului 19 (Schmidgasse).

(138, 2-20)

Cataloge de preț gratis și franco.

130 filiale proprii în
patrie și străinătate.**GHETELE „TURUL”**

(89) 5-10

sunt

de clasa primă, elegante și de mare preț.**„TURUL”, fabrică de ghete,**

societate pe acții în

Timișoara.

Cea mai mare fabrică de ghete din monarhie.

Filială: SIBIIU,

Str. Cisnădiei Nr. 20.